

Εις μνήμην Οδυσσέα Τσαγκαράκη

Γιώργος ΜΑΡΙΝΑΚΗΣ*

Η ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ του Τμήματος Φιλολογίας να διοργανώσει εκδήλωση μνήμης για τον εκλιπόντα διακεκριμένο πανεπιστημιακό καθηγητή και ξεχωριστό άνθρωπο Οδυσσέα Τσαγκαράκη, επιβεβαιώνει τα θερμά αισθήματα εκτίμησης και σεβασμού της πανεπιστημιακής κοινότητας και των συναδέλφων του για την προσωπικότητα και τη συνολική προσφορά του. Είναι μια πρωτοβουλία άξια συγχαρητηρίων στην οποία συμμετέχω κι εγώ, αποδεχόμενος την τιμητική πρόσκληση που μου απηύθυναν οι διοργανωτές της, για να καταθέσω με τη σειρά μου το δικό μου ίχνος στην αποψινή εκδήλωση, ως θεσμικός εκπρόσωπος του Δήμου μας. Αισθάνομαι ότι είναι μια οφειλόμενη τιμή εκ μέρους όλων μας στην προσωπικότητα και τη θαυμαστή διαδρομή ενός ανθρώπου που πρώτα απ' όλα ήταν αγωνιστής της ζωής.

Στη μνήμη μας, ο Οδυσσέας Τσαγκαράκης, καταχωρήθηκε ως ένας σύγχρονος Οδυσσέας, αφού η ίδια του η ζωή ήταν ένα διαρκές ταξίδι στη γνώση αλλά και τον κόσμο: Ταξίδεψε, ως οικονομικός μετανάστης στη Γερμανία σε εξαιρετικά δύσκολες εποχές και συγχρόνως έδωσε έναν ακούραστο και πεισματάρη αγώνα βιοπορισμού και ακαδημαϊκών σπουδών. Περιπλανήθηκε στην Ευρώπη και τον Καναδά και κατάφερε με την αξία του να αναδειχθεί σε ένα διακεκριμένο, στην Ελλάδα και το εξωτερικό, επιστήμονα. Αντί όμως να επιλέξει να μείνει στις αξιόλογες θέσεις που είχε κατακτήσει στα πανεπιστήμια του εξωτερικού, επέστρεψε στο δικό μας Πανεπιστήμιο για να οργανώσει μεταξύ άλλων, πρωτοπορώντας για μία ακόμη φορά, το Τμήμα Φιλολογίας αλλά και να ζήσει στο Ρέθυμνο που προφανώς αγάπησε, έφτιαξε το σπιτικό του και μια ωραία οικογένεια και εντέλει έχασε τη ζωή του κολυμπώντας στα νερά του.

Μια διαδρομή ζωής, από αυτές που εμπνέουν κλασικά λογοτεχνικά ή θεατρικά έργα, διαχρονικής αξίας.

Προσωπικά λοιπόν καταθέτω τη βαθιά μου ευγνωμοσύνη στον εκλιπόντα για τη γενναία του απόφαση να μείνει στο Πανεπιστήμιο και στον τόπο μας και να συνδράμει στον εξελικτικό του βηματισμό. Διότι,

* Δήμαρχος Ρεθύμνου.

πέραν της προσφοράς του στην πανεπιστημιακή κοινότητα του Ρεθύμνου, την οποία θα αναδείξουν με τον πληρέστερο τρόπο οι συνάδελφοί του στην αποψινή εκδήλωση, πρόσφερε σημαντικό έργο και στην πρόοδο της κοινωνίας μας. Ήταν ένας άνθρωπος με πολλές ιδιότητες και ιδιαίτερα χαρίσματα. Διακεκριμένος ακαδημαϊκός με αναγνωρίσιμη εντός και εκτός των συνόρων της χώρας μας πνευματική προσφορά, σημαντικός στοχαστής σε θέματα υψηλού προβληματισμού για τον άνθρωπο, την κοινωνία, τις αξίες, τη ζωή και συνάμα ενεργός πολίτης που μοιραζόταν με ευπρέπεια κι εγκυρότητα τη γνώση και τις πεποιθήσεις του με τους ανθρώπους. Οι δημόσιες παρεμβάσεις του συνοδεύονταν από τόλμη και παρρησία, ακόμη κι όταν πραγματευόταν θέματα που έθιγαν ευαίσθητα κοινωνικά, πολιτικά, θρησκευτικά ζητήματα, θέματα παιδείας κ.ά. Εξέθετε τις απόψεις του, στη δημόσια κρίση και κριτική, χωρίς δισταγμούς και ηθικοπλαστικά διλήμματα.

Βλέπετε, πολλοί μιλούν κατ' ιδίαν αλλά λίγοι εκτίθενται. Εκείνος το έκανε και είχε πραγματικά ενδιαφέρον η οπτική του γωνία, τα μεθοδολογικά του εργαλεία στην ερμηνεία των θεμάτων που προσέγγιζε, ο τρόπος που στοιχειοθετούσε τα επιχειρήματά του, πάντα με αναφορές στην Αρχαία Ελλάδα, την οποία είχε μελετήσει συστηματικά και σε βάθος. Αυτή την κατακτημένη, με πολύ μεγάλο προσωπικό κόστος και επίπονη προσπάθεια, γνώση είχε την ικανότητα να τη διαχέει, με τρόπο προσηνή και προσιτό σε όλους.

Ήταν εντυπωσιακή η ικανότητά του να επικαιροποιεί στους συγκαίρινούς μας χρόνους τον πλούτο των ιδεών της Αρχαίας Ελλάδας και όλα όσα η Αρχαία Ελληνική Γραμματεία δίδαξε στον κόσμο, αναδεικνύοντας κάθε φορά τη διαχρονικότητα και τη δύναμη αυτών των ιδεών στο διάβα του χρόνου.

Ακόμη κι αν κάποιος δεν συμφωνούσε πάντοτε με τις απόψεις του, ουδείς νομίζω διαφωνούσε με την ευπρέπεια των παρεμβάσεών του, την έκδηλη πίστη του στις αρχές του Δικαίου και την Αρετή, αλλά και στην εμβάθυνση των θεμάτων που κάθε φορά πραγματευόταν. Ακριβοδίκαιος, με βαθιά ευαισθησία σε ζητήματα που θίγουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και επιβίωση, σεμνός και ξεκάθαρος στις απόψεις του, επιχειρούσε με κάθε παρέμβασή του να προσφέρει μια αντικειμενική ερμηνεία της κάθε πτυχής της πραγματικότητας που μελετούσε αλλά και να προτείνει μια ρεαλιστική λύση για τη διαχείριση διαγνωσμένων προβλημάτων.

Δεν θα ήθελα να υπεισέλθω σε τοποθετήσεις που αφορούν το επιστημονικό του έργο, το οποίο υπάρχουν πολλοί αρμοδιότεροι από μένα

να το κρίνουν. Εκείνο το οποίο μπορώ με βεβαιότητα να καταθέσω είναι πως η Επιστήμη και το Ρέθυμνο στερήθηκαν ένα άξιο μέλος του Πανεπιστημίου, που βρισκόταν σ' ένα διαρκή, υγιή και χρήσιμο διάλογο με το ανθρώπινο δυναμικό του, άλλοτε με την ιδιότητα του αναγνωρισμένου ακαδημαϊκού καθηγητή και άλλοτε με αυτή του πολίτη που νοιάζεται για τον τόπο που ζει και συνδράμει στην εξέλιξή του με τον πλούτο του πνευματικού του οπλοστασίου και τη δύναμη που εκπέμπει η σταθερή αγωνιστική του διάθεση υπέρ του καλού και αγαθού.

Αυτή η διαρκής αλληλεπίδρασή του με την κοινωνία μας, η διανοητική σχέση που καλλιέργησε με τους ανθρώπους της και η, εκ μέρους του, συνεχής τροφοδοσία αυτής της σχέσης με χρήσιμες παρεμβάσεις, θα μας λείψει. Είμαστε βέβαιοι, όμως, ότι θα αποτελέσει πηγή έμπνευσης για όσους επιθυμούν να τη μιμηθούν και να στηρίξουν τη δημιουργική και γόνιμη συνύπαρξη και δυναμική διάδραση του κορυφαίου πνευματικού κυττάρου που διαθέτει η πόλη μας, του Πανεπιστημίου Κρήτης, με την τοπική κοινωνία—αλληλεπίδραση, άλλωστε, που αποδεικνύει μεταξύ άλλων και η σημερινή μας Εσπερίδα.

